

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdmények, nyilvtéri czikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri czikkek soronkint 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden bejelentésnél 30 krajczár befizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A róm. kath. statusgyűlés.

Kézdi-Vásárhely, 1889. szept. 28.

Az ideai statusgyűlés a szokottnál simábban folyt le. Mászor egyik-másik dolog nagy port vert és messze nyújtotta a gyűlésezés folyamát. Oka egyedül az volt, hogy a status uradalmainak kezelése iránt, ez idő szerint, nyugodtak a kedélyek, e körül indokolt kifogások nem merültek fel.

A statusgyűlés csendes folyama alatt történt határozatok, indítványok bár egyformán érdekelnek, de mindenek között a dolgoknak az a része foglalkoztat most, hol a kongruas az intézetek rendezéséről van szó.

Ugron Gábor mély tudománnyal és ritka ügyességgel beszélt a kongrua kérdéssről. Elfogulatlan igazsággal mutatott az alsó papság

nyomott helyzetére. A papság, mely fontos kötelemek végzésére van hivatva, hogy jövőre nézve is úgy küzdjön az anyagi szükséggel, mint küzd jelenben, részvétlen dolog lenne. Azért is határozattá vált, hogy a kath. alapok vizsgálata annak át tüzetesen és azon részeket, melyeket előnyösebben lehetne felhasználni, fordítsák a szegényebb lelkeszek segélyezésére. Ha legalább is 600 frtra föl lesz emelve egy lelkészkedő papnak évi fizetése, úgy önművelési, mint főbejáró elhivatásra nézve meghozza az kellő gyümölcsöt. Remélhető, hogy 1890. januárban folyósítva lesz a segélyezés, mert már is tekintélyes összeg van e célból ráutalva. Mindezek az előirányzat szerint történtek meg. A mibenlényeges eltérések voltak, az egyedül a status által fentartott gymnasiumok ügye.

Bíró Béla indítványba hozta, hogy a status által fentartott gymnasiumok vonassanak össze és a megmaradtak láttassanak el kellően tanerő és felszereléssel. Azonban az indítvány elesett, mert mindazon helyeken, hol jelenleg gymnasiumok vannak, szükségessé mutatja az intézetek teljes száma, mi ha nélkülözhető lenne, minden bizonynyal nem történne.

Lényeges eleveiséget adott aze pont körül felmerült marosvásárhelyi gymnasium ügye. Konstatálva lett, hogy a 6 osztályu gymnasium sehogy sem felel meg a követelményeknek. E végett építtessen a status gymnasiumi helyiséget, emelje a hat osztályt nyolcz osztályuá. Ugron Gábor indítványba hozta, hogy a felállítandó gymnasium vezetésével a minorita-rend bizassék meg. Ez okból keressék meg a minoriták rendfőnöke és a feltelek előrebocsátása mellett, ha hajlandók

lesznek, a nyolcz osztályu gymnasium adasék kezeik alá. Ez életrevaló indítványra megtörtént aztán a refrain: A minoriták rendfőnökének leendő megkeresése a két szükkeblü hozzászólás daczára is határozattá vált. A status férfiai azt tartották szemelőtt, hogy a tanítással foglalkozó minoritarend értelmes s a kor követelményeinek megfelelő egyénekkel rendelkezvén, úgy fogja ez oldalról betölteni megbízatása körét, mint a hogy e hazafias jeles szerzet megtette a multban is. Nehéz lenne a Kovács és Karácsonyiféle amaz állítást bizonyítani, mintha a minorita-rend nem áldozna a nevelésügyért annyit Erdélyben, mint mennyi szükség, illetve töle telik. Nehéz lenne az iránt is meggyőzni az elfogulatlan szemlélőt, hogy a minorita-rend összetett kezekkel nézné, hol tenni, hatni lehet. Az ellenszólásokban mondottak alatt pedig ezt érthetné könnyen az olvasó. Pedig tudomásunk szerint a rendi kormány a lehető legjobb indulattal viseltetik az ügy iránt, egyedül arra vigyáz, nehogy szorosabb érdekei megsértetvén, a rend, vagy az érdekelt papi házon életveszélyes eret vágjon.

Az ideai statusgyűlés tehát az uradalmi jószágok igazgatása, vizsgálatával meg lévén elégedve, — legkivált az érintett dolgokat hányta meg.

Mindenesetre a lehető leghálásabb dolgot végezte a r. k. statusgyűlés akkor, midőn az alsó papság nyomott helyzetén segíteni kíván. Örök érdemet végez pedig azzal, hogy a gymnasiumok emelése, a művelt igényeknek megfelelő berendezése, erélyes határozatai által, csaknem küszöbön van.

Ily dolgok előrebocsátása mellett megértendő, hogy az ideai gyűlés miért volt a szo-

A „Székelyföld“ tárczája.

Tanulmányok a természetből.

(Németből.)

Habár azok az aesthetikusok, kik a művészetet a természet utánzatának tekintik, vagy mint az orosz Tsernitsewsky, a valódi almát szebbnek találják, mint a festettet, a természeti valóság és művészet közt bonyodalmas tévedésben vannak, bizonyára tévednek az ugynevezett eszményi művészet prófétái is. Ezek úgy járnak, mint a bölcs Elischa Ben Abuja rabbi, kit a zsidók Acherek neveznek és kiről a Talmud meséli, hogy Kabbalaki studiumaiban a tévelygés mezejére jutott és hogy ott az ép növényeket pusztította.

Ha azon művek, melyek csak a természetet utánazzák, a szellem nélküli szép hölgyhöz hasonlítanak, — akkor a tiszta eszményiek valódi kísértetek.

A valódi művészek, a művek, melylyel terem, ugyan saját szellemét kölcsönzi, de a testet hozzá a természet után alkotja. Ily módon végezte prometheusi munkáját mindegyik igazi nagy művész és ily értelemben joga volt Goltz Bogumilnak Schillert a nagy költők sorából törölni. Schillert a lyrában Goethe és a drámában Shakespeare mellé vagy feléje helyezni annyit, mint annak a bizonyos angol magánzóúnek füző által torzított Vénusát, a medicei Vénus fölé helyezni.

Tanulmányok a természetből! ez volt varázs jelisége minden hivatott szobrász, festő és költő-

nek, hogy szellemi tehetsége értékét emelje. A nagyok megadták a példát, a kisebbek utánózták, még pedig leginkább a színművészetben. E titkot ép oly jól ismeri a másod vagy harmad színész, ki inkább a gróf vagy bankártól kifizetett tolettéjében tündöklök a színpadon, mint szerepében, mint a vándor komédiás. E titok segélyével már szerény tehetségek is emelkedtek hírnévre, mint Ziegler Klára, vagy nyitatták ki magok előtt a művészet templomát, mint Geistinger.

Tanulmányok a természetből! Látszólag nagyon könnyű és mégis kimondhatatlan nehézségekkel járnak főleg a színművésznél. Míg a többi művész azt állítja elé a mit átélt, addig a színésznek átkell élnie, a mit előállít. Szerepét kiadja neki, hogy ahoz mintaképet keressen, az már az ő dolga. Ezért nevezetesebb színész számára minden ember, kivel csak érintkezik, tanulmánytárgyat képez, éppen úgy, mint az orvosnak, csak hogy az utóbbi a betegséget, szenvedélyt, fogyatkozást veszi szemügyre.

De a színész, ki komolyan tör a művészi névre, megfigyeli saját enjét, saját fizikai változásait is, és ezek megfigyelése után megy át a gyakorlatra. Azon törekvésében, hogy beleélje magát abba, a mit alakítani szándékozik; azon igyekezetében, hogy a különféle kedélyállapotokba, érzelmek és szenvedélyekbe beletalálja magát, az életben is, hol komédiát, hol tragoédiát játszik, de nem élevezetből vagy szokásból, hanem azért, hogy művészetét emelje.

E tanulmányok a természetből, végezze bár

azokat a drámai művész önmagán vagy másokon, nem mindig veszélynélküliek és nem ritkán, hol vig, hol szomorú kalandokba vezetnek. Midőn a halhatatlan Garricknak, azon csekély számú minikusok egyikének, kiknek az utóvilág koszorút nyújt, 1741-ben Ipsichben, akkor még mint egy vándor szintársulat tagjának, azon eszméje támadt, hogy Shakespeare alakzatait az angol színpad számára újra feleleveníti, a traditió, mint kell azokat személyesíteni, már kihalt volt. Garrick tehát kizárólag a költő és a természet tanulmányozására volt utalva és épen ez alapította meg későbbi híret. Az első szerep, melyet megtanult, »III. Rikárd« volt, ebben neki a legtöbb nehézséget okozta a jelenet a sátorban, melyben Rikárd előtt fenyegetőleg jelennek meg az általa leölt emberek szellemei. Hol és hogyan tanulmányozza ő ezt a jelenetet?

Ekkor egy korcsmában, melyet szivesen látogatott, — hiszen korcsmában született — véletlenül meghallja, hogy egy közeli várban, mely már félig-meddig rom és melyben csak egy-egy várnagy lakik, kísértet jár. Azonnal készen volt terével: egy éjet a várban fog tölteni és a kísértet jelenlétében fogja szerepét tanulmányozni. A várnagyot, ki épen jelen volt, könnyű volt megnyerni. A korcsmárosnak pedig, a vig czimbora és szenvedélyes színházlátogatónak az az ötlete támadt, hogy Garrickot, drámai tanulmányában annak rendje s módja szerint fogja támogatni.

Az éj beállott. Garrick köpenybe burkolódva és törrel ellátva megjelent a várban. A várnagy-

kottnál simább; legkivált nyilvánvalóvá lett, hogy a r. k. statusgyűlésnek férfiai méltóképen fogják fel a nevelésügyet siparkodnak úgy rendezni, miként azt legjobb körülmények között kívánni lehet.

SZEMLE.

Az orosz fegyverkezés nagyban foly. Szeptember 21-ike óta a proskurovi állomásra naponta több katonai vonat érkezik katonákkal, kik Oroszország belsejéből jönnek. Woloczysk Zmirinka vasut mentén erős katonai csapatok menetelnek. A galicziai és bukovinai határon az orosz helységek csapatokkal vannak megtömve, meg-szállva.

A berlini hivatalos lapok által jövő hétre jelentett czári látogatás ismét elhalasztott. A czár csak okt. 9-én megy Berlinbe; más versio szerint a czár berlini látogatása nem fog ez öss-zszel megtörténni.

Natalia királyné utja Odeszszától Jassyig, valóságos diadalut volt, az oroszok politikai demonstrációra használták fel a királyné utazását, sőt még jó tanácsokat is kapott az orosz külügy-miniszteriumtól. Putjate, az orosz külügyminisz-terium kiküldötte meglátogatta Nataliát és vele hosszasan értekezett. A látogatásnak politikai jel-entősége volt. A pétervári kormány az anyakirály-nénak azt a barátságos tanácsot adta, hogy maga-tartását hozzájösszhangba Szerbia kényes helyze-tével és ne nehezítse a regensség amugy is ter-hes feladatát. Natalia kijelentette, hogy Belgrád-ban tartózkodni fog a párt küzdmelettől és csupán egy szűk baráti körrel fog összeköttetésben állani.

A francia választások a kormány győzel-mével végződtek. A boulangistapárt Szajnamegyé-ben, hol eddig a boulangismus a legjobb lábon állott, sokat hanyatlott, mindamellett Boulanger a választások eredményével meg van elégedve. Bou-langer és párthívei Londonban gyűlést tartanak.

Krétában igen sok elfogatás történt össze-esküvés miatt. Magában a heraklaini kerületben 200 embert fogtak el, köztük sok papot is. A me-tropolisai óvást emelt Sakir basánál, a papok letar-tóztatása ellen.

Ferdinand bolgár fejedelem Ruszcsukba ér-kezése alkalmával a metropolitát a szalonkocsiba hivta, hol fél óráig beszélgettek, a fejedelem ha-jadon fővel kísérté ki a főpapot s bucsuzáskor kezét csókolta neki. A fejedelem még szerdán délben to-vább utazott Nikápoly felé.

A háromszékmegyei tanítótestü-let közgyűlése.

Kézdi-Vásárhely, 1889. szept. 27.

A háromszékmegyei tanítótestület ez évi köz-gyűlést f. hó 24. és 25-én tartotta meg Kovász-nán. A szép számmal megjelent tanítókon kívül ott láttuk Kovászna község intelligentiáját, a vi-déki papság jeleseit, kik nemcsak hivatalból, ha-nem hivatásból batáitjai a tanúgynek.

tól egy meglehetősen jó karban levő terembe ve-zettetve, melynek falait az ősök arcképei díszíték és melynek kandallójában vig tűz pattoga, végig nyújtózott az ódon mennyezetes ágyon, mely a terem közepén állott és kezdé „III. Richárd“-ot mondani. A szél üvöltött és behallszott a közeli tenger felkorbácsolt hullámainak moraja. Garrick leirhatatlan izgalomban verset vers után mondva épen helyes felfogásban volt, midőn az éjfél óra utolsó kondulásával a nagy szárnyajtó mennydör-gésszerű robajjal hirtelen felnyit és azon át a szellemek sajátzerű sajátzerű menete az ágyfelé közeledett: vértess lovagok leeresztett ellenzővel, egyháznagyok, hölgyek csillogó toisletteben és végre fehérbe burkolt alakok, mintha csak halotti ruhájukban a koporsóból szabadultak volna ki. Garricknak elállt a lélekzete, egész testében re-megett, minden haja szála ég felé állott, de da-czára ezen ijedtségnek, III. Richárdot egy pill-naatra sem feledé el. Hirtelen felugrik tehát fekhe-lyéről és e szavakkal: „Más lovat ide! kötözzé-tek be sebeimet!“ a legközelebbi alakra veti ma-gát. De ez rosszul értette a tréfát és kezdé Gar-ricot helyben hagyni. A többi szellemek közbe-vetették magukat, a gyertyát feldöntötték, mely kialudt és a szellemek iszonyu zörejrel illantak el a sötétben.

Másnap nagy derűtség uralgott a korcsmában. A korcsmáros mentegetőzött Garrick előtt. „Leg-jobb szándékunk volt, ugymond, én és még ne-hány színházkedvelő a valódi hangulatba akar-tunk hozni önt, de Coff hadnagy, mint rendesen

A gazdag és közérdekű tárgysorozat végleges elfogadása előtt Erdélyi Károly felső népisk. igaz-gató a közgyűlést, egy fenkölt szellemű, magvas beszéddel nyitotta meg, melynek hatása alatt nem egyszer hangzottak fel a lelkesült éljenek.

A kovászai iskolák megtekintése és az az nap este rendezett hangverseny jövedelmének számba-vételére egy-egy bizottság lett kiküldve.

Vajna Károly kézdívásárhelyi községi tanító, mint a tanítótestület titkára, egy eddigiekkel jóval felülmúló részletes és az igazság tiszta érzelmé-től áthatott, az érdemeket elismerő, a hanyagságot méltóan sujtó titkári jelentést olvasott fel, mely a közgyűlés összetartan tetszésével találkozván, meg-éljeneztetett s érette nemcsak elismerés szava-ztatott, hanem az ideiglenesen elvált tiszti állandó elfoglalására a t. titkár ur egyhangulag felkérte.

A tanítótestület által létesítendő tanszermuzeum és könyvtár létesítésére kiküldött bizottság Eöt-vös K. Lajos kir. tanf. elnöke alatt munkálatait befejezvé, egy a meglevő tárgyak leltárát, mint a szűkséges szabályzatot Vancsa György sepsi-szentgyörgyi tanító terjeszti elő. Ugy a nagy szak-értelemre, mint ügybuzgóságra való jelentést, mint a szabályzat örömmel vétettet tudomásul és egy-hangulag fogadtatott el.

Az Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő ur által irt »A honfoglalás« című millenium gyermek színjáték kezdő és záró ének szövegek megzené-sítésére beérkezett 10 pályamű. A bíráló bizottság mindeniket versenyképesnek, jónak találta; a pá-lyadíjat azonban a IV. számú jelíges darab nyerte, melynek szerzője Kovács Bálint zágoni tanító. Kiváló becses bírónak ítélte meg Szabó Lázár martonfalvi tanító munkája, mely dicsérettel lett kitüntetve.

Ezután Sipos Sámuel léczfalvi tanító olvasta fel: „Mely székelgy gyermekjátékok, dalok, játszás-közben használt szólásmódok mozdítják elő a gyermekek testi egészségét, erkölcsi nevelését, s hátrányosok“ című munkáját. A köztetszéssel fogadott műrt, szerző elismerő köszönetet nyert. Nem ártott volna e kis munkát, dalok, szólásmó-dok teljes felsorolásával kibővíve egy önálló fü-zetben kiadni, hogy az közkezen forogván minél szélesebb körben ismeretes legyen.

A nógrádmegyei tanító testületnek; a tanító vá-lasztások a nagykülföldi meggyei tanítótestületnek az országos képvis. gyűlés; a tanítói nyugdíjtör-vény; ötdikéves fizetési pótlék; a népiskolai tan-könyvek revidiálása, e megye minden népiskolá-jában való azonosítása tárgyában tett előterjesz-tések — egyhangulag elfogadtattak.

(Vége következik.)

Bucu-szó.

Midőn Kézdi-Vásárhely nemes városától és ne-mes Háromszékmegyétől, új állomásra, Tordára távozon, ezennel bucsut veszek; szívemnek oly jól eső elégtételül mondhatom el, hogy nagyobb azok száma, kik ösztöntől sajnálják innen való el-távozásomat, mint ellenségeim száma, kik örülnek távozásomnak. Ellenségem nekem is van, jól tudom, elég; s ki az, a kinek közpályán működve, ne len-

ittas volt és elrontá az egészséget. De mindenesetre halvány fogalmat mégis csak nyert, nemde?“

„Oh! nagyon is erőteljes!“ viszonzá Garrick nevetve, és ez alkalommal mindjárt más tanul-mányt is végeztem „Sir Falstaff“ szerepéhez a „Vig asszonyok“-ban.“

Londonban Garrick még ugyanazon évben lé-pett fel először III. Richárd szerepében, még pe-dig egy kisebb színházban, de az akkori pathosi szavalástól eltérő természetes előadása és játéka példátlan dicsőségre vitte őt és emelte Angolor-szág kedveltjévé.

Lemaitre, a híres párisi színművész, épen ellen-tétben szellemi rokonával, Garrickkal, csak ritkán játszott igazi nagy jellemeket genialis költők mű-veiből, miköddékre többnyire azon kor izlésének megfelelően, a sensatiós darab volt. Egy ily da-rabban, melynek története a rémuralom korszaka-ba esik, egy elítéltnak utolsó óráit kellett adnia, ki Marat parancsára a guillotine alá kerül.

Lemaitre, hogy a kellő helyzet és hangulatba beletalálja magát, egy zord téli nap délelőti órái-ban, madame Brousséhoz, egy testes, nehezen lélekző özvegyhez megy, kinek látogatott ritkaság gyűjteménye van, melyben a többiek közt, egy guillotine is található, melynek bárdja alatt, az ő állítása szerint, a girondisták fejei lehullottak. Oly időben jött, melyben a gyűjtemény zárva volt és Brousse asszony őt barátnéjával épen kávé mellett ült.

(Folytatása következik.)

ne; de azt is tudhatja minden jó emberem, sőt ellenségem is, a ki szívemet ismeri, hogy én még ellenségeimre se tudok haragudni. Ugyan erre ké-rem őket is. Legyenek arról meggyőződve, hogy én akarva soha és senkit is, meg nem sértettem. És ha akaratlanul mégis valakit megsértettem volna, ime nyilvánosan kérem, bocsássanak meg nekem, mint megbocsátok én mindenkinek.

Hálás köszönetet mondok a bucsu estélyen oly szép számban jelen volt polgárságnak: szeretve ttszelt volt elnökömnek, törvényszéki és járásbí-rósági tisztviselő társaimnak és az ügyvédi kar-nak, kik állandóan oly szívélyes collegialitásukkal tisztelték meg, a honvéd tisztikarnak, az esős idő daczára a megyéből a városba bejött barátaimnak, a különböző felekezeti lelkeseknek, pénzügyigaz-gatószági, adó- és postahivatali tisztviselőknak, földbirtokosoknak, tanároknak, orvosoknak, keres-kedőknek, iparosoknak; szóval a jelen volt összes polgároknak. Nekik, és a kiknek ott nem mond-hattam Isten hozzádot; de a kik szintén őszinte jóindulatukkal, bizalmukkal, barátságukkal tisz-teltek meg: im e sorokban mondok hálás közö-netet, szíves üdvözlötet, szívélyes bucsut. Tart-sának meg továbbra is igaz jó indulatukban, jó em-lékükben, mint én nem fogom őket elfeledni soha, soha, sohasem.

Aldja meg az Isten Kézdi-Vásárhely derék vá-rosát, és Háromszékmegye összes lakosságát; az itt eltöltött évekre mindig hálásan fogok vissza-emlékezni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1889. szeptember hó 29-én.

Sándor Kálmán,
tordai kir. törvényszéki bíró.

Különfelek.

— A királykisasszony lakodalmá. Bécsi hír szerint most már elhatározott dolog, hogy Mária Va-léria főhercegnő esküvője Ferencz Szal-vátor főherceggel 1890. május havának első fe-lében lesz.

— Bucsu-estély. Sándor Kálmán törvényszéki bíró, Kézdi-Vásárhelyről Tordára helyeztetvén át, barátai, pályatársai, tiszteletére f. hó 26-án este fényes bucsu-estélyt rendeztek az Unió-kerti szin-körben. Az a tisztelet és szeretet, melylyel a távoz-ó iránt az egész város polgársága viseltetett, igazán szép és impozáns kifejezést nyert ez estélyen, bi-zonyosságot nyújtván, hogy egy bírónak is lehet úgy élni, hogy nemcsak a bírói széken, de a társa-dalomban is érdemeket szerezzen magának. Össze-jött ezen alkalommal az összes törvényszéki és járásbírószági tisztviselői kar, a városban levő ösz-szes hatóságok, testületek kisebb nagyobb számú képviselői, körülbelül 60-an s majd emelkedett han-gu, majd humorisztikus toasztokban ünnepelték a távozót. Mindenik hatóság vagy testület képví-seltette magát egy-egy pohárköszöntővel s min-denki tudott valami szépet mondani az ünnepelt-ről. És folyt a köszöntő versben és prózában éjfél utánig, mikor a társaság érzékeny kedély hangu-latban oszlott szét.

— Időjárásunk. Mindig az a példaszó, hogy esőt és meg valamit nem kell kérni. Az a sok fohász — mint egy falusi székelő gőbé kifejezte magát — egyszerre érkezett az egekbe s mi egyszerre kaptuk meg mindazt, a mit a nyáron kértünk. Ez a hét is a folytonos eső hete volt. Megkönyvitette az ég munkáját az is, hogy a növénylet szombatra kitűzött első fillérestélyét s ez pedig magában esőt szokott hozni. Egész héten ömlött az áldás, úgy hogy önkéntesül eszünkbe jutott a római klaszi-kus ama mondása: „Gravae ne rediret seculum Pyrhæ, nova monstra questæ“. A magasabb he-gyeken hó is esett s ettől ismét áthűlt a légkör. Most már csakugyan beállt a valódi ősz.

— A király Visegrádon. A király szerdán este Lipót bajor herceg kíséretében Visegrádba érke-zett. A király a főerdészlakba szállott, a hol a mult évi vadászatok alkalmával is lakott. Reggel fél negy órakor elindultak külön-külön cserkészetre. Kilencz óra már elmúlt, mikor a király a reggeli vadászatról, melynek két gyönyörű szarvas lett eredménye, hazatért az erdészlakba. A király Visegrádról visszament Gödöllőre s onnét jövő hé-ten utazik Bécsbe. A király visegrádi látogatásait nemcsak emléktábla fogja megörökíteni. Az er-dészlakra, a hol ez idén s a mult esztendőben is lakott, márványtáblát helyeznek, melyre Komócsy József fölképező versét vélik: „I. Ferencz József Ausztria császára stb. és Magyarország apostoli királya itt időzésének emlékére 1888. évi szept. 19—22-ig. Nagy Lajosnak fényessége, Hollós Mátyás dicsősége, Hova tűntetek? Szól a Nemtő: Jó királytok Fényt és áldást hoz reátok. Itt jár köztetek!“

Kossuth Lajos és a kalotaszegi varrottas. Gyarma-thy Zsigáné a gyönyörű s ma már mondhatni európai hírű »Kalotaszegi varrottas«-ból néhány igen szép darabot küldött Kossuth Lajos nagy hazánkfiának és nővérének, Rutkaynénak. A na-pokban viszonzásul Kossuth Lajos saját arcképét

küldje meg arcképre irt következő sorok kíséretében: »Kossuth Lajos Gyarmathy Zsigáné urhölgynek, a kalotaszegi nép-iparművészet lelkes védasszonyának nagyrabecsülése s mély tisztelettel köszönete jeléül, az örömmel fogadott s nagy becsben tartott varrottas ajándékért, Turin, szeptember 1889.« Rutkányi levélben köszönte meg Gyarmathy-nak az ajándékot. Levélének erre vonatkozó része így szól: „A mi a varrottast illeti, teljes elismeréssel és nagy örömmel gyönyörködünk benne; kérem mondja meg a kalotaszegi nőknek, hogy Olaszhon női gyönyörködve szemlélik munkájukat: a szép varrottast.“

Gondnoki jelentés

a Kézdi-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf“ kórház 1889. aug. havi pénz- és betegforgalmáról.

I. Pénztárnok tek. Kovács Károly ur kimutatása szerint július havában

1. BEVÉTEL:

- 1) Ápolási díjakból — — — 226 frt 02 kr
- 2) Elfogyasztott termények értéke — — — 5 frt 27 kr
- 3) Pénztári maradv. áthozatal múlt hóról — — — 109 frt 06 kr

Összesen 340 frt 35 kr

2. KIADÁS:

- 1) Kórházi aprólékos kiadásokra — — — 15 frt — kr
- 2) Öt hektó buzáért — — — 29 frt 13 kr
- 3) Kémény munkáért — — — 5 frt 10 kr
- 4) Kémény seprésért — — — 2 frt 25 kr
- 5) Cs. L. számlája — — — 1 frt 13 kr
- 6) R. A. számlája — — — 2 frt 50 kr
- 7) Főpolónó havi díja — — — 17 frt 52 kr
- 8) Segéd-ápolónó havi díja — — — 7 frt 52 kr
- 9) Szolga és szolgáló havi bére — — — 12 frt — kr
- 10) Tej áraban — — — 7 frt 44 kr
- 11) Hus áraban — — — 30 frt 54 kr
- 12) Fűszerek áraban — — — 23 frt 57 kr
- 13) Hó folytán elfogyasztott term. értéke — — — 5 frt 27 kr
- 14) Pénztári maradvány a hó végén — — — 181 frt 08 kr

Összesen 340 frt 35 kr

II. Kórházi főorvos nagys. dr. Sinkovics Ignác ur jelentése szerint

- 1) Július hóról ápolás alatt maradt 7 férfi, 4 nő, 11 beteg
- 2) Aug. hóban felvétetett 22 férfi és 10 nő, össz. 32 „

Ápolattott összesen 43 beteg

- 3) Ezen beteg-létszámából elbocsátattott 18 férfi, 9 nő, összesen — — — 27 beteg

Ápolás alatt maradt 16 beteg

A aug. havában gyógykezelt 43 beteg ápolása 486 apolási napot tett ki.

Kézdi-Vásárhely, 1889. szeptember 15.

Dobay János,

gondnok.

Szerkesztői izenet.

Tanulmányok a természetből. K.-Vásárhelytől. Köszönjük. Szíves közreműködését kérjük.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

— A „Budapesti Hirlap“ot, mely Csukási József és Rákosi Jenő kiadó-tulajdonosok szerkesztése alatt kilenczedik esztendőjéi, Magyarország legkedveltebb és legelterjedtebb lapjává avatta a közönség pártfogása. Páratlanak tetsző elterjedését a hazai olvasó közönség óriási megszáporodásán kívül a lap olcsósága is teszi. A legszegényebb ember is adhat naponként egy számért négy krajczárt, hogy tájékozást szerezzen a politikai, társadalmi és művészeti események felől. A „Budapesti Hirlap“, mely naponként 28—30,000 példányban forog közökzen, oktatva szórakoztat, mialatt hi értesítéssel szolgál a világnak minden nevezetesebb eseményéről. De előmozdította a lap terjedését teljes politikai függetlensége is, mely lehetővé teszi, hogy minden kérdésben a részrehajlatlan tiszta igazság szempontjából ítéljen s úgy a pártokat, mint a kormányt szabadon bírálja. De a „Budapesti Hirlap“ nemcsak politikai, hanem irodalmi és művészeti kérdésekben is megőrzi teljes függetlenségét. A hírek gyors és hiteles közlése is sokat lendített a „Budapesti Hirlap“-on, mely csak táviratokra annyit költ, a meunyi harmincz évvel ezelőtt egy-egy magyar lapnak egész évi költsége volt. A tudósítónak jól szervezett kara résen áll az ország minden pontján, hogy ellássa hírekkel a „Budapesti Hirlap“-ot. Európában seholsem történhetik nevezetesebb dolog, melyről másnap már kimerítő jelentéssel ne szolgálja a „Budapesti Hirlap.“ A külföldi világ-városaiban rendes levelezői vannak s a hová szükséges, oda külön tudósítókul küldi el szerkesztő-ségi tagjait. A „Budapesti Hirlap“ napról-napra arra törekszik, hogy minél szorosabb kapocs támadjon közte és olvasói közt. Bekopogtat minden nap a magyar családokhoz, dicsér vagy dorgál, óv vagy figyelmeztet, de mindig őszinte szóval, a hogy egy tíz éves baráthoz illik. A szerkesztőségnek tizennégy belső tagja állítja össze naponként a „Budapesti Hirlap“ különböző rovatait s a külmunkatársak díszes csoportja segíti a lapot sokoldalú föladatának sikeres megoldásában. Szak-kérdésekben első rangú szakemberek mondják el

véleményüket a „Budapesti Hirlap“ hasábjain s az eszmék tisztázása végett tért enged a szerkesztőség az óvétől eltérő nézeteknek is. A „Budapesti Hirlap“ rendes czikkírói Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő és Balogh Pál s a magyar politikai élet kitünőségei közül is többen szólnak e lap révén a közönséghez. A vezércikkiek irányesz-méje a magyar nemzeti politika, a magyar nemzeti állam, s ennek mindent alárendela „Budapesti Hirlap“, de ezt nem rendeli alája semminek. A tárczarovatban, mely szintén egyik erőssége a lapnak, a belső tárczaírókon kívül Herman Ottó és Eötvös Károly is igen sokszor gyönyörködte a „Budapesti Hirlap“ olvasó közönségét. A helyi rovatok szakavatott kezekben vannak s híven tükrözik vissza ezerféle változataiban a fővárosi életet. Regénycsarnokában az idén két magyar, ké-angol és egy orosz regényt közzét a „Budapesti Hirlap“ s legújabbán megszerezte jelentékeny ál-dozatok árán Oneth Györgynek, a most legnépse-zőbb francia regényírónak Utolsó szerelem című regényét, melynek közlését szeptember 25-dikén kezdi meg. E regény tele van érdekesítő fordulatokkal s méltó társa a kitünő író korábbi híres alkotásainak, Sergé Pamineuk és a Vas-gyárosnak. Az idegen lapok közül a „Budapesti Hirlap“ közli legelőbb. A franciaia eredeti is csak karácsony táján jelenik meg a párisi könyvpiac-on. Az országgyűlés megnyitása elé fokozott érde-köllel néz a közönség s a „Budapesti Hirlap“ nagy gondot fordít arra, hogy a képviselőháznak úgy nagy vitáit, mint kisebb epizódjait híven ad-ják elő tudósításai s a nyilvános jelenetek mellett a folyosók titkairól is bőven reflektáljanak. Külön-ben is minden rovata jeles olvasmányokat, gon-dosan megírt, magyar zamatú közleményeket ki-nál, nem pedig léha pletykákat, melyek megmér-gezik a kedélyt és üressé teszik a szívet. — Az elő-fizetés föltételei: Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések legolcsószorúbban posta-utalvánnyal eszközölhetők következő czimallat: A „Budapesti Hirlap“ kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

— A 30,000 példányban megjelenő „Budapest“ című képes politikai napilap, — mely immár XIII-ik évfolyamát futja, — évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy két rotációs-gépen nyomják, a mi hirlapírodalmunkban valóban páratlanul álló eset. A „Budapest“ e szokatlan elterjedését egy-részt határozott nemzeti független irányának és kitünő tudósításainak, másrészt pedig eredeti raj-zok után készült képeinek köszönheti. A „Buda-pest“, — nem csinálva kétkulacsoz politikát, mint az mai napig már a hirlapírodalomban is szoká-sos, — nyíltan és kitarlóan Magyaror-szág teljes állami függetlensége és önállósága mellett küzd. Azt akarja, hogy legyen önálló vánterületünk, nemzeti hadsere-günk, saját bankunk, külön külképviseletünk; szóval odatörekszik, hogy hazánk minden idegen beavatkozástól menten saját maga intézhesse ál-lamügyeit. S e törekvéseiben politikai életünknek olyan kitünőségei támogatják, mint Irányi Dániel, Ugron Gábor, Madarász József, Thaly Kálmán, Polónyi Géza, Törs Kálmán, Petrich Ferencz, Lu-kács Gyula, Orban Balázs, Tóth Ernő, Enyedi Lu-kács, Mezei Ernő stb., kiktől ismételtlen hozott már a „Budapest“ nagyérdékű közleményeket, s a kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemileg továbbra is támogatni fogják. De a „Budapest“ nyíltan bevallott politikai irányá-nak szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek. E vég-ből olyan levelezői kart szerzett, a minő egy lap-nak sincs. Csak itt az országban 254 rendes leve-lezője van a „Budapest“-nek. E mellett állandó tu-dósítókat tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párisban, Péter-vártt, Rómában, Szófiában, Zágrábban és New-Yorkban. A párisi kiállításra külön állandó tu-dósítót és rajzolóit küldött a „Budapest“. — Turin-ban, Kossuth Lajos nagy hazánkfa külön is fo-gadta ez év nyarán a „Budapest“ rajzolóját, kitől több eredeti rajz vár megjelenésre. — A szór-a-koztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a „Budapest“. — Tárcza-rovata élénk és változa-tos; a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmult-ban irodalmunk majd mindegyik jelese felkereste dolgozataival a „Budapest“-et. — Költeményeket hozott: Abrányi Emiltől, Bartók Lajostól, Illyés Bálinttól, Inezédi Lászlótól, Kiss Józseftől, Ko-mócsy Józseftől, Kisteleki Edétől, Koroda Pál-tól, Ney Ferencztől, Luby Sándortól, Pósa Lajos-tól, Petri Mórtól, Reviczky Gyulától, Várady An-taltól stb. — Tárczákat írtak: Abrai Károly, Bródy Sándor, Degré Alajos, Erdélyi Gyula, Haller Jó-zsef gr., Murai Károly, Porzsolt Kálmán, Sebők Zsigmond, Sziklay János, Tolnai Lajos, Vay Sán-dor gr. stb. — Regényeire hasonlókép mindig ki-váló gondot fordít a „Budapest“; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesítők, hanem irodalmi szin-

vonalon állók is legyenek, a mire nézve különben elég kezességet nyújtanak állandó regényírói, u. m. V. Gaál Karolina, Murai Károly, Mártonffy Frigyes, Sziklay János, Mátrai B. Béla, Tolnai Lajos stb. Ezek mellett a „Budapest“ folyvást három regényt közöl egyszerre, sőt midőn közlendőinek anyaga megengedi, négy regényt is közöl, mint azt a nyár folyamán is tette. — Ezekon kívül „Új Budapest“ czim alatt vasárnaponként humorisztikus heti melléklet csa-toltatik a főlaphoz egészen ingyen. E humo-risztikus melléklet kiigúrázza a politikai és társa-dalmi élet ferdeségeit, hoz jóízű adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egy-egy talányt közöl, a melynek megfejtői között ér-tékes jutalomkönyveket sorsol ki. — Ha még tud-ják, hogy e lap „Kis Gazda“ rovata úgy a mező-gazdaságra, mint az iparügyekre kiváló gondot fordít, s a közgazdaságot — a többi lapoktól el-térőleg — akként kezeli, hogy az bárki által kön-nyen megértessék: úgy bátran elmondhatjuk, hogy a „Budapest“ — mely tényleg a legolcsóbb lap hazánkban — minden tekintetben alkalmas arra, hogy minden magyar család állandó látogatója, házi barátja legyen. **Előfizetési ára egy óra csak 1 frt, negyed évre 3 frt, fél évre 6 frt, egész évre 12 frt.** A „Budapest“ előfizetői még a követ-kező kedvezményben részesülnek: A ki egész évre előfizet s az előfizetési összeget (12 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest“ Nagy Képes Naptártát ingyen, a ki fél évre előfizet s az előfizetési összeget (6 frt) egyszerre küldi be, az a „Budapest“ Kis Képes Naptártát ingyen vagy a Nagy Képes Naptárt 40 krért, a ki negyed évre fizet elő s az előfizetési összeget (3 frt) egy-szerre küldi be az a Kis Képes Mese-Naptártt ingyen vagy a Nagy Naptártt 50 krért, vagy a Kis Naptártt 25 kr kedvezményes ár mellett fogja kapni. — Mutatványszámokkal bárkinek ingyen szolgál a „Budapest“ kiadóhivatala IV. ker., Sarkantus-utca 3. sz. a.

— A „Kis Ujság“ hazánk legolcsóbb politikailag független néplapja. — Jelszava: „Nép jólét és független Magyarország!“ Van benne jó vezércikk, a legfontosabb politikai hírek, érdekes helyi és vidéki közlemények a legkimerítőbb tudó-sításban, két érdektessítő regény stb. **Előfizetési árak: egy óra 75 kr, egy negyed évre 2 frt 25 kr, egy fél évre 4 frt 50 kr.** — Mutatványszámokat ingyen küld a „Kis Ujság“ kiadóhivatala, Buda-pest, IV. ker., Sarkantus-utca 3. szám.

Sz. 4910. tklvi.

1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdívásárhelyi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Molnár Lajos alcsernátóni lakos végrehajtatóna Barabás Albert márkosfalvi lakos végrehá tást szenvedő elleni 78 frt frt tökékevetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kézdívásárhelyi kir. tör-vényszék területén levő Márkosfalván fekvő, a márkosfalvi 471. sz. tjkvben 3104. hr. számú 50 frt, 1444. hr. sz. 84 frt, 2278¹/₂ hr. sz. 49 frt, a márkos-falvi 226. sz. tjkben 1591. hr. sz. 67 frt, a dálnoki 88. sz. tjkvben 7104., 7105. hr. sz. 75 frt, 7168. hr. sz. 87 frt becsértékű ingatlanokra az arverést a fennebb ezezzel megállapított kikialtási árban el-rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 16-ik napján délelőlt 9 órakor Márkosfalva és Dálnok község hazánál megtar-tandó nyilvános árverésen a megállapított kikial-tási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartozznak az ingatlanok becsárának 10%-át tklvi testenként készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett ár-folyámmal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság kiküldött egyes bírāja.

Kézdi-Vásárhelytől, 1889. évi augusztus hó 9-én.

Vajna Gáspár,
kir. törvényszéki bíró.

Legmagasabb jutalékkal

sikeres működésnél pedig

állandó (fix) fizetéssel

alkalmazunk minden állásu egyént, ki sors-jegyeknek részletfizetésre való eladásával törvényes részletívek alapján foglalkozni óhajt.

Budapesti Előlegezési Bank- és Váltó-intézet

Königsbaum és Matschek

3-3 Budapest, Károly-körút 18.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Löry J. banküzlete
Budapest, IV., halvani-utca 17.

összeig' olcsón ad

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletiverekre, arany- és ezüst pénzneműkre bármily

PÉNZT

Telek eladás.

Maksa községben az állami ut mellett Antal Zsigmond és neje Jancsó Zsuzsanna adományából, a sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely-Mikó kollegium tulajdonát képező két épületes telek szabad kézből eladó. Vásárolni szándé-

kozók értekezhetnek Maksán az ev. ref. lelkész úrral, Sepsi-Szent-Györgyön pedig a kollegium igazgatóságánál.

Sepsi-Szent-György, 1889. szeptember 20.

Bodor Domokos,
igazgató.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja, a szájbúzt azonnal megszünteti napontai használatnál cs. és kir. udvari fogorvos és udvari szállító

Dr. POPP

világ-
hírű valódai
**Anatherin
SZÁJVIZE**

kétszer oly nagy palaezokban, mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora, ragyogó fehérségű fogakat kölcsönöz a nélkül, hogy, mint más fogporok, a fogak zománczát megsértene.

Dr. POPP növényiszappana, a legjobb gyógy-pipereszappan mindennemű bőrkiütések ellen és különösen furdőkhöz.

Dr. POPP napraforgó (szap- (nem gliczerin). A legújabb és a legfinomabb divat-pipereszappanok. VENUS pana) A bőrt bársonyfinomá tesz.

Árak: Anatherin szájjvíz 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpaszta téglében 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpaszta 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó-szappan 40 kr., Venus-szappan 50 kr. E szerek kaphatók Kézdi-Vásárhelyen Kovács F. gyógyszerésznél, Fejér L. fia és Wertán testvérek kereskedőknél.

Az Anatherin-szájjvíz beteg fog és foghús ellen.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak!

Már rég irtam volna, de előbb megakartam győződni kitűnő szájjvízének hatásáról. Az alkalmazott szerek közül csak egyedül a Popp-féle Anatherin-szájjvíz használt, mely fehér, genyes foghúsomot és inogó fogamat megszilárdította, míg a többi szájjvízért csak a pénzt dobtam ki. Szilárd meggyőződéseim szerint, csak az ön szájjvíze valóban jó.

Őszinte lekötelezetje

Dr. Raske Vilmos, lelkész Beszterczen.

Hamisításoktól óvakodjunk!!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utca 7. sz.

PESTI HIRLAP

Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellet legolcsóbb magyar napilap.

Kormánytól és pártoktól független, demokratikus irányu politikai napilap.
Szabadelvűség és függetlenség minden irányban: az a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindig.

És hű marad ezentúl is.

Közkedveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll.

Kétségtelenül a **legbővebb és változatosabb tartalmu** az összes napilapok közt.

Zene- és sorsolási mellékleteket egyedül a „Pesti Hirlap” ad előfizetőinek.

◀▶ Mutatványszámokat ▶◀

egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig ingyen és bérmentve küld a „Pesti Hirlap” kiadóhivatala (Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetévesztések kikerülése végett csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

Összetévesztések kikerülése végett csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.